

Арабаев пресс

Окуу – түндө алдындагы шам чырак,
Билим алсаң маңдай ачык жапкырап
сөздүн автору: Ж. Баласагын

№006(06) / 19-СЕНТЯБРЬ / 2019-ЖЫЛ

ЖЕЛБИРЕЙТ - БИЛИМ БАЙРАГЫ

Тилим менен улутмун...

МАМЛЕКЕТТИК ТИЛ МЫЙЗАМЫНЫН КАБЫЛ АЛЫНГАНЫНА 30 ЖЫЛ

МУГАЛИМ-
ДЕРГЕ
ДЕМ-КУЧ
БЕРГЕН
ФОНД МЕНЕН
ТААНЫШЫ-
ҢЫЗ!

2-бетте

КЫРГЫЗМЫН
ДЕП
МАКТАНАМ

3-бетте

ТЕСТИР-
ЛӨӨДӨ
ЖОГОРКУ
БАЛЛ
АЛГАН
СТУДЕНТТЕР!

3-бетте

ИЙГИЛИК-
ТҮҮ
СТУДЕНТ!

8-бетте

КМУНУ
ТАНДАШЫ-
ҢЫЗГА
ЭМНЕ
ТҮРТКУ
БЕРДИ?

5-бетте

БЕЗЗАБОТ-
НАЯ СТУ-
ДЕНЧЕСКАЯ
ЖИЗНЬ

8-бетте

**В КГУ им И. Арабаева
с 17 по 20 сентября
2019 года состоится
заключительная
конференция проекта
«ROAD»**

В КГУ им. И. Арабаева с 17 по 20 сентября 2019 года состоялся заключительная конференция проекта «ROAD – Региональные задачи административного развития», в рамках программы европейской комиссии ERASMUS+.

Во время конференции проведены несколько мероприятий, в числе которых состоялся межпроектный коучинг, где встретились и обменялись достижениями координаторы нескольких вузов, работающие по проектам ERASMUS+.

Также был проведен курс по подготовке он-лайн курсов представителем Технического университета Барселоны проф. Висенс Фернадес.

На пленарном заседании конференции выступили представители Государственной кадровой службы Кыргызской Республики и руководитель Национального офиса ERASMUS+ Гульнара Чокушева.

**И.АРАБАЕВ АТЫНДАГЫ
КМУНУН ЖАЛПЫ
СТУДЕНТТЕРИН ЖАНА
ЭМГЕК ЖАМААТЫН
2019-2020 ЖАҢЫ ОКУУ
ЖЫЛЫ МЕНЕН ЧЫН
ЖҮРӨКТӨН КУТТУКТАЙБЫЗ!**

КГУ им.И. Арабаева проšli обучение в тренинге для тренеров

19-25 августа 2019 г. в Лундском университете преподаватели ФГЭИТ КГУ им.И. Арабаева проšli обучение в тренинге для тренеров (ToT) по использованию и поддержке программы (системы) управления информацией для охраны окружающей среды и управление рисками стихийных бедствий и получили международные сертификаты.

И. Арабаев атындагы КМУнун педагогика факультетинин деканы ардактуу наам менен сыйланды

Кыргыз Республикасынын президенти Сооронбай Жээнбеков кол койгон буйрукка ылайык билим берүү, медицина, маданият, экономика, укук жаатында эмгектенип келе жаткан бир катар жарандар мамлекеттик наам-сыйлыктар менен сыйланышты. Алардын катарында И. Арабаев атындагы КМУнун педагогика факультетинин деканы Байсалов Джоомарт Усубакунович да бар. Джоомарт Усубакуновичти "Кыргыз Республикасынын Билим берүүсүнө эмгек сиңирген кызматкер" ардактуу наамын алышы менен куттуктайбыз!

И. Арабаев атындагы КМУда билим майрамы болуп өттү

2-сентябрда И. Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин башкы корпусунда университетке тапшырган биринчи курстун студенттери ректор Төлөбек Абдырахманов баштаган окуу жайдын административдик жана мугалимдер жамааты менен болгон жолугушуусу болду.

Билим күнүнө арналган ал иш чарада ректор, тарых илимдеринин доктору, профессор Төлөбек Абылович Абдырахманов студенттерге ийгилик каалап, мамлекеттин өнүгүүсүндө жогорку окуу жайларынын жоопкерчилиги жогору болушу керектигин белгилеп, ошондой эле, И. Арабаев атындагы КМУ заман талабына ылайык адистерди даярдоого мүмкүнчүлүгү бар экенине токтолду.

Ошону менен бирге эле, университетте эмгектенген

Лингвистика институтунун деканы, филология илимдеринин доктору, профессор Мусаев Сыртбай Жолдошевич, университеттин профсоюз уюмунун төрагасы Бектуров Эрмек Шакирович куттуктоо сөздөрүн айтышты.

Каныбек Исаков Билим берүү жана илим министри болуп дайындалды

Каныбек Исаков билим жана илим министри болуп дайындалды. Каныбек Исаков 2011-жылдан бери Ош мамлекеттик университетин жетектеп келген.

Каныбек Абдуваситович 1969- жылы 4- июнда Ош облусунун Ноокат районуна караштуу Жаңы-Ноокат айылында туулган.

Мугалимдерге дем-күч берген фонд менен таанышыңыз!

14- сентябрда И. Арабаев атындагы КМУнун чоң жыйындар залында “Санжарбек Данияров атындагы фонд” уюштурган мугалимдердин кароо-сынагы болуп өттү.

Ал сынакка аталган фонддун төрайымы, тактап айтканда фонддун негиздөөчүсү Даниярова Асель Санжарбековна жана сынактын жеңүүчүлөрүн аныктоочу калыстар тобу, ошондой эле И. Арабаев атындагы КМУдан ректор Төлөбек Абдырахманов, География, экология жана туризм факультетинин деканы Темирбек

Чодураев, Биология жана химия факультетинин деканы Маматкан Чоров, университеттин маркетинг бөлүмүнүн башчысы Жээнбек Абдиев жана башкалар катышышты.

Сынактын жобосу боюнча сынакка башталгыч кыласста билим берген ар бир мугалим катышууга укуктуу. Жыйынтыгында ар

бир облустан бирден мугалим тандалып алынып, алар жалпы калыстар тобунун сынынан өтүшөт. Сындан ийгиликтүү өтүп, биринчи орунду багындырган мектеп мугалими аталган фонддун баалуу байгесине ээ болуу менен бирге чет өлкөлөрдүн бирине барып саякаттап келүү мүмкүнчүлүгүнө ээ болот.

Иш чарада И. Арабаев атындагы КМУнун ректору, профессор Төлөбек Абдырахманов алыстан келип сынакка катышып жаткан мугалимдерге жүрөктөн чыккан жылуу сөзүн айтып куттуктады жана мугалимдерге дем- күч берип, алардын педагогдук кесипке болгон кызыгуусун арттырып жаткан фонддун демилгечиси Даниярова

Асель Санжарбековнага терең ыраазычылык билдирди.

Ошону менен бирге эле университеттин жогоруда белгилеген факультеттеринин декандары сынакта ат салышып жаткан мугалимдерге окуу жайдын атынан өздөрүнүн чакан белектерин ыйгарышты.

Кыргызмын деп мактанам

Алтын бешик - Ала-Тоону мекендеп,
Ашып келдиң кылымдарды нечендеп.
Ак калпакчан айкөл мүнөз кыргызым,
Атак даңкың барган сайын бекемдеп.

Кайырма: Ата салтын сактаган,
Ар намысын сатпаган
Кыраан Манас урпагы,
Кыргызмын, - деп, мактанам.

Толгон байлык коюңуңда топтолгон,
Тоо ташыңа көз арткандар көп болгон.
Кабыландай кайратыңа шай келип,
Кеменгерлик эриш-аркак коштолгон.

Кыйырыңды кыл жуузбай сактадың,
Кыраан куштай өзүңдү өзүң таптадың.
Кылыч белең албарс миздүү кындагы,
Кыйып түшкөн кылт дедирбей чапканын.

«Кыргыз» - деген атың кеткен алыска,
Кылчактабай түштүң узак жарышка.
Кызыл туунду Теңир тоодон булгап,
Кутман элим, жарай бергин намыска.

К. Жакыпов
27.05.05.

Кыргыз тилим

Кылымдын кыяларын ашкан тилим,
Кыргыз, -деп, карт тарыхка жазган тилим.
Кыйкырып, кыйырын бузуп душман келсе,
Кылычтай кыя кесип чапкан тилим.

Алп Манас, бабам Бакай сүйгөн тилим,
Алоолоп Ала-Тоодо күйгөн тилим.
Ак калпак ата журттун насибине,
Айрылгыс энчи болуп тийген тилим.

Кыраңда кызыл гүлдөй өскөн тилим,
Кыяндап, жамгыр болуп төккөн тилим.
Улуттун оргуп чыккан башатына,
Уюган алтын сымал чөккөн тилим.

Мезгилди мөрт болбостон жеңген тилим,
Мейкинде канат кагып келген тилим.
Эң ыйык, жашоомдогу теңдеши жок,
Эненин ак сүтүндөй эмген тилим.

Мөңдүрдөй сабалаган акын тилим,
Мөңгүдөй ай-асманга жакын тилим.
Мөңкүгөн мөл булактай аруулантып,
Мөөрөйгө сүрөп турган асыл тилим.

Манастай дастан айткан улуу тилим,
Махабат жалын чачкан сулуу тилим.
Машакат, мушкул тарткан заман да,
Майдалап бөлүнбөгөн чулу тилим.

Эгемен күнгө жеткен азат тилим,
Эзелтен ынтымакка башат тилим.
Эртеңки келечеги айдан ачык,
Эл менен алга карай басат тилим.

Асмандан балбыл жанган жылдыз тилим,
Ааламга аты чыккан Чыңгыз тилим.
Арыбай кылымдарды багынта бер,
Ардагым, ата мурас – кыргыз тилим.

Студенты Кыргызского государственного университета им.И.Арабаева примут участие в работе Международного форума «Евразийская неделя – 2019»

КРУПНЕЙШИЙ НА ПРОСТРАНСТВЕ ЕАЭС
ДЕЛОВОЙ ФОРУМ «ЕВРАЗИЙСКАЯ
НЕДЕЛЯ – 2019» ПРОЙДЕТ В
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКЕ

Промышленники, предприниматели и активная молодежь Евразийского экономического союза (ЕАЭС) вновь встретятся на одной площадке для обсуждения вопросов экономической интеграции и бизнес-сотрудничества. IV Международный форум «Евразийская неделя – 2019» пройдет в столице Кыргызской Республики, городе Бишкеке с 25 по 27 сентября. Решение об этом принято на первом заседании Организационного комитета мероприятия. В качестве площадки выбрана государственная резиденция №1 «Ала-Арча», на которой происходят основные экономические и политические события Кыргызстана.

Как рассказали организаторы, в этом году форум пройдет под слоганом «ЕАЭС: Консолидация. Развитие. Сила».

Программа форума предполагает организацию более 20 площадок по трем блокам. Это стратегический трек, включающий ключевые и перспективные направления развития ЕАЭС. Партнерский – здесь участники обсудят практические вопросы для бизнеса по основным отраслям, имеющим особую актуальность для Кыргызстана и ЕАЭС. В рамках молодежного трека пройдут Школа молодого лидера ЕАЭС, сессия-презентация вузов ЕАЭС, а также бизнес-игра и сессия по вопросам трудоустройства.

В этом году к участию в форуме приглашены Премьер-министр Кыргызской Республики Мухаммедкалый Абылгазиев, Вице-Премьер Республики Армения Мгер Григорян, Заместитель Премьер-министра Республики Беларусь Игорь Петришенко, Премьер-Министр Республики Казахстан Аскар Мамин, Вице-премьер-министр Кыргызской Республики Жениш Разаков, Первый заместитель Председателя правительства Российской Федерации – министр финансов Антон Силуанов, Председатель Коллегии Евразийской экономической комиссии Тигран Саркисян, а также представители бизнеса и экспертного сообщества.

Особое место в «Евразийской неделе – 2019» займет выставка, которая будет посвящена сельскому хозяйству и пищевой промышленности. К участию в выставке приглашаются не только опытные производители, готовые делиться компетенцией, но и компании, которые только находятся в поиске бизнес-решений.

Напомним, Международный выставочный форум «Евразийская неделя» проводится уже четвертый год подряд. Результаты прошлых лет показали, что форум зарекомендовал себя как основное деловое мероприятие и площадка свободного обмена мнениями для представителей бизнес-сообщества, государственных структур и экспертного сообщества ЕАЭС и третьих стран.

Цель форума – представить всему миру возможности и потенциал стран ЕАЭС для выработки методологии и совместного формирования экономики. Площадка форума способствует развитию сети прямых B2B-контактов и привлечению компаний третьих стран в качестве потенциальных потребителей и инвесторов для создания конкурентоспособной и экспортноориентированной продукции.

Регистрация на Форум по ссылке:
<https://reg.eurasianweek.com/>

ЖАЛПЫ РЕСПУБЛИКАЛЫК ТЕСТИРЛӨӨДӨ ЖОГОРКУ БАЛЛ АЛЫП УНИВЕРСИТЕТИБИЗДИН БОСОГОСУН АТТАГАН СТУДЕНТТЕР!

ЖАЛПЫ РЕСПУБЛИКАЛЫК
ТЕСТИРЛӨӨДӨ ЖОГОРКУ БАЛЛ
АЛЫП УНИВЕРСИТЕТИБИЗГЕ
ТАПШЫРГАН АЙРЫМ
СТУДЕНТТЕРДИ ЭМНЕГЕ
БИЗДИН ОКУУ ЖАЙДЫ
ТАНДАДЫҢ ДЕГЕН СУРОО
МЕНЕН КАЙРЫЛЫП,
ОЙЛОРУН УКТУК.

**Бексултан
Джумалиев, И.
Арабаев атындагы
КМУнун Физика-
математика жана
маалыматтык
технологиялар
факультетинин 1-
курсунун студенти:**

Борбор калаа Бишкектеги 4- кичи райондо жайгашкан Еврей мектебин аяктагам. ЖРТ боюнча алган балымдын жалпы эсеби 167 болгон. И. Арабаев атындагы КМУга жана Б. Елдин атындагы КРСУга бюджетке тапшырып, эки окуу жайга тең өтүп кеттим. Бирок, эмнегедир жүрөгүмө И. Арабаев атындагы КМУ жакын болгондуктан, КМУга окууну туура көрдүм. Анын үстүнө КМУда 2-курста Корея Республикасына барып окуп келүү мүмкүнчүлүгү болгондуктан, ошого да карадым. И. Арабаев атындагы КМУнун шарты жакшы экен. Өз ишин жакшы билген, тажрыйбалуу мугалимдерден сабак алуудабыз.

**Орозбек Казыбек
уулу, И. Арабаев
атындагы КМУнун
Физика- математика**

**жана маалыматтык
технологиялар
факультетинин 1-
курсунун студенти:**

Нарын облусунун Кочкор районуна караштуу Арсы айылындагы Арсы орто мектебин аяктадым. ЖРТдан алган жалпы балымдын эсеби 175. И. Арабаев атындагы КМУга жана Кыргыз түрк Манас университетине тапшырып, бюджеттик орунга өткөм. Кыргыз түрк Манас университетине окугум келген жок. И. Арабаев атындагы КМУга окууну туура көрдүм. Окуубуз ойдогудай. Университеттин шарты, мугалимдердин сабак өтүү методикасы жакты.

**Жамал Жанузакова,
И. Арабаев атындагы
КМУнун педагогика
факультетинин 1-
курсунун студенти:**

Чүй облусунун Панфилов районундагы Карыпбек Жумагулов атындагы орто мектепти окуп бүттүм. Жалпы Республикалык тестирлөөдө 180 балл алып, И. Арабаев атындагы КМУнун педагогика факультетине бюджеттик орунга тапшырдым. Аталган окуу жайда билим берүүнүн сапаты жогору экенинен кабарым бар болчу. Ошол себептен КМУну тандадым.

● 23- СЕНТЯБРЬ МАМЛЕКЕТТИК ТИЛ КҮНҮ

Мамлекеттик тил мыйзамынын кабыл алынганына 30 жыл

Мусаев Сыртбай Жолдошевич, И.Арабаев атындагы КМУнун Лингвистика факультетинин деканы, профессор:

Кыргыз тили – Кыргыз Республикасынын мамлекет катары жаралышын, түзүлүшүн жана өнүгүп-өркүндөшүн камсыз кылуучу, анын келечек тагдырына жооп берүүчү улут – өлкөнүн түпкүлүктүү калкы кыргыз элинин улуттук тили, өнүккөн адабий тили жана мамлекеттик тили, дүйнөлүк маданиятка көчмөндөр маданияты деген ат менен белгилүү маданий дөөлөттөрдү жараткан эң байыркы элдердин бири болгон кыргыз элинин жалпы элдик тили, ошол эле учурда 5-6-кылымдарда Енесай алабында Байыркы кыргыз жазмасы деген ат менен белгилүү өз жазуусун жараткан тарыхый элдин тили, 30 кылым, б.а. б.з. чейинки 10-кылымдан бери тарых барактарына жазылып, Улуу держава түзгөн элдин эне тили. Бул тилдин тарыхый тагдыры элинин тагдыры сыяктуу эле өтө татал, өтө сыймыктуу жана өтө даңктуу...

Тээ байыркы доорлордон берки тарыхтын чаң баскан барактарында кыргыз эли менен катар үзөңгүлөш чыккан Гун, Усун, Сак, Скиф, Динлин ж.б.у.с. элдердин аты да, заты да тарых беттеринен өчүп, бүгүнкү күндө тарыхый аталышын Кыргыздар гана сактап калды. Бул үчүн биз, биринчи кезекте, ата-бабаларыбызга таазим этишибиз керек болсо, экинчи кезекте, кыргыз тилине таазим кылууга милдеттүүбүз. Анткени биздин бүгүн 21-кылымда эгемен эл, күнкөрсүз мамлекет катары жашап жатышыбыз, алды менен, тилибизге байланыштуу. Тил – мамлекеттүүлүктүн негизги атрибуттарынын бири. Тилисиз мамлекеттин болушу мүмкүн эмес. Ошон үчүн өзүн сыйлаган, өсүп-өнүгүүнү каалаган эгемен Өлкө мамлекет түзүүчү улуттун адабий эне тилин мамлекеттик тил деп атап, ага саясий статус берет. Анткени тил В.И.Ленин аныктагандай “пикир алмашуунун эле маанилүү куралы”, эмес, тил – биринчи кезекте менталдык, когнитивдик каражат катары элдин дүйнө таанымын, аң-сезимин, акыл-эсин, тарыхый эпикалык эстутумун жаратуучу, өнүктүрүүчү, калыптандыруучу улуу касиетке ээ күч, элдин эл катары башкалардан өзгөчөлөнгөн касиет-дөөлөттөрүн, кулк-мүнөзүн, жандүйнөсүн калыптандырган курал-

каражат, муундан-муунга, укумдан-тукумга ата-баба калтырган рухий дөөлөт, мурас. Элдин рухий дөөлөтү, духу тилинде, тил элдин духунда.

Урматтуу кыргыз элим, өзгөчө жаштар! Сиздерди ушул жылдын 23-сентябрында мамлекеттик деңгээлде белгилене турган улуу дата – Кыргыз Өлкөсүнүн мамлекеттик тил мыйзамынын кабыл алынгандыгынын 30 жылдык мааракеси менен чын нээтимден куттуктайм. Мындай куттуктоо айтууга менин ушул закондун тексттин кагаз бетине жазган биринчи адам катары, жарым жылдык талкуунун баарына активдүү катышкан жана ушул закон кабыл алынганда Жогорку Кеңештин сессиясына чыккырылган адам катары моралдык да, саясий да акым бар. Элибиз тилибиздин мамлекеттик тил катары өнүгүшүнө камкөрсүн, Өлкө башчысы, Өкмөт башчысы мамлекеттик тилибиздин өнүгүшүнө шарт түзсүн, зарылчылык жаратсын, калган чиновник атка минерлер мамлекеттик тилде сүйлөгөндү, жазганды үйрөнүшсүн.

“Тилди тим эле бир мүчө деп тишүнбө! Тируулуктун кыймылы бар күчүндө, Добул, Жалын, Достук, Бороон, Өрт. Баары, баары, “кызыл тилдин ичинде”.

Урматтуу, жаштар өз тилиңерди урматагыла, сүйлөгүлө, кыргыз менен кыргыз кыргызча сүйлөшкүлө. Бул тил – ар бирибиздин атабыз, энебиз сүйлөгөн тил. Атаңды, энеңди танбагандай, чанбагандай эле эне тилиңерди да танбагыла, чанбагыла!

Эрмек Бектуров, И.Арабаев атындагы КМУнун профсоюз комитетинин төрагасы:

Урматтуу агай, эжейлер жана студенттер, сиздерди мамлекеттик тил күнү менен Университеттин профсоюз уюмунун жана жеке өзүмдүн атымдан куттуктайм. Эне тилди барктап-баалап, кадырлоо, маданий баалуулуктарды, улуттук нарк-насилди көздүн карегиндей сактап, урпактарга улантуу ар бирибиздин жарандык милдетибиз. Албетте, ааламдашуу шартында, жаңы нана технологиянын, илимдин, билимдин, экономиканын тез өнүгүп жатышы көп тилдүүлүктү талап кылууда. Көп тил билүү жакшы, бирок залкар акыныбыз Алыкул Осмоновдун:

“Иштейм, сүйлөйм, ыр ырдайм, Башка тилди жандай жакшы көрсөм да: Эне тилин сүйгөнүмдөн жаңылбайм”.

деген саптары ар бирибиздин жүрөгүбүздөн орун алышы керек. Себеби “Улут болсом, тилим менен улутмун” деп айтылуу акын Э. Ибраев ырында жазып кеткендей, ТИЛ улуттун жана мамлекеттүүлүктүн негизги атрибуту. Андыктан эне тилибизди сүйөлү, билбегендерибиз үйрөнөлү, өнүктүрүп өрчүтөлү.

Дюшембиева Айгүл Осмоновна, И.Арабаев атындагы КМУнун МТМИнин директору, Филология илимдеринин кандидаты, профессор:
УРМАТТУУ КЕСИПТЕШТЕР, УРМАТТУУ СТУДЕНТТЕР!

«Мамлекеттик тил жөнүндө» мыйзамдын кабыл алынгандыгына билинбей эле мына быйыл 30 жыл болуптур. Ушул күнүңүздөр, тил майрамыңыздар кут болсун!!

Биздин элдин Медеткан Шеримкулов агай башында турган бир катар мыкты уулдары 30 жыл мурда эне тилдин тагдырына күйүп-бышып, келечегин ойлоп, нечендеген тоскоолдуктарга, бийликтин айрым өкүлдөрүнүн бут тосуусуна карабастан, чымыркана иштеп, мыйзамдын кабыл алынуусуна жетишишкен. Мыйзамдын шарттарына байланыштуу иш кагаздар болушунча кыргызчаланып, кыргыз китептеринин басылышына колдоолор көрсөтүлүп, кыргыз мектептери ачылып, алгачкы аракеттер башталган. Ал аракет 30 жыл ичинде канчалык натыйжа берди, аны баарыбыз жакшы билебиз. “Жакшы тилек – жарым ырыс” дегендей, алдыда дагы көп

максаттар бар.

Дүйнөдө болгон 7 миң тилдин ичинен, азыркы маалыматтарга ылайык, ар бир эки жумада бирден тил жоголуп турган шартта, биздин тилибиздин келечегин камсыздап турган кыргыз тилине байланыштуу сөздүктөрдүн түрлөрү, айтылуу “Манасыбыз” бар. Багыбыз бар, тилибиз сүйлөнүлүп, колдонулуп жатат, “Манасыбыз” айтылып жатат, кудайга шүгүр, бир ууч эл болсок да мамлекеттүүлүгүбүз бар. Тилдин кийинки келечеги ар бирибиздин колуубузда. Өзүбүз, үй-бүлөбүз тилге маани берип, андагы ар бир сүйлөмдү, сүйлөмдү тургай сөздү кемелинен кетилтпей сүйлөп, туура колдонуп турсак, сабаттуу, туура, көркөм жазганга аракеттенсек, жалпы коомдун тил жаатындагы ишине салым кошкон болобуз. Тилге байланыштуу иш-аракетти өзүбүздөн баштайлы, эне тилибизде биздин балдар, неберелер эркин сүйлөсүн, ан үчүн элибиз тынч, мамлекетибиз бүтүн болсун!! Ушул чоң майрамдын алдында ушуну тилек кылам, жана ар бириниздердин үй-бүлөнүздөргө бакубатчылык каалайм.

Маанаев Эгемберди Жумагулович, ректордун кеңешчиси:

Университетибизде эмгектенип жаткан жалпы эмгек жамаатын, студенттерди алдыда келе жаткан Мамлекеттик тилдин 30 жылдыгы менен куттуктайм! Ата- бабадан аздектелип келе жаткан көөнөрбөс мурастарыбыз эч качан бөксөрбөсүн. Тилибиз байый берсин. Кыргыз тили бай тил, өчпөс тил. Кыргыз тили жоголуп баратат деген болбогон кеп. Эне- тилибиз эч качан жоголбойт. Кыргызстандын калкынын санынын 62 пайызы айыл жерлеринде жашашат. Айыл жеринде

эл кыпкыргызча сүйлөйт. Тилди ошол айыл жериндеги карапайым эл сактайт. Азыр латын алфавитине өтөбүз деп айрымдар чыгып атат. Биринчиден латын алфавитине өтүүгө азырынча эч кандай зарылчылык жок. Экинчиден, ага өтүүгө биз даяр эмеспиз. Экономикабыз аны көтөрө албайт. Биринчи кезекте ошону түшүнүүбүз керек.

Гүлнара Ибраимова, КРнын Билим берүү жана илим министрлигинин Мамлекеттик тил боюнча бөлүмүнүн жетекчиси:

Мен киммин, коомдо ээлеген ордум кандай, максатым, багытым барбы, келечегим мага көз карандыбы, мен коом үчүн кандай эмгек жасай алдым, коомдон бөлүнүп жашай аламбы ж.б.у.с түмөн-түйшүктүү суроолордун башында элибизди бириктирип, улутубуздун уңгусун, өзөгүн түзгөн кыргыз тили турат.

Эгемендүүлүккө жеткен эркин кыргыз элим өз тилин мыйзамдаштырып алганына мына быйыл 30 жыл толот. Чейрек кылым ашуун мезгилде мамлекеттик тил макамын алган кыргыз тилибиз кандай жолду басып өттү, эмнеге жетип, эмнеден өксүдү, бүгүн кандай абалда, коомчулук - өзү күбө. Эне сүтү менен келген эне тилибиз кандай көркөм, кандай бай, кандай гана жагымдуу! Кыргыз сүйлөп жатканда, куюлуштуруп, жамактатып, төгүлтүп, кулакка кубаныч тартуулайт эмеспи. Улуу сөзгө урмат менен мамиле жасаган улууларыбыздын узун жолун урпактар улай алдыкпы, бул - чоң маселе.

Адамдын жан-дүйнөсүнүн алгачкы калыптанышына, биринчи ирет үй-бүлө уютку болсо, анын андан ары байып-өнүгүшүнө билим берүү тармагынын таасири зор. Дүйнө жүзүндө ааламдашуу арааны жүрүп, компьютердик технология саат эмес, секунд сайын өнүгүп турган учурда тилибизге астейдил, жоопкерчиликтүү мамиле жасообуз зарыл. Айрыкча, бул агартуу тармагында иштеген кыргыз тили жана адабияты мугалимдерине чоң жоопкерчиликтерди жүктөйт. Жасаган ишибиздин жыйынтыгы өткөрүлгөн иш-чаралардын саны менен эмес, билим берүүнүн сапаттуу жыйынтыгы менен бааланышы – бүгүнкү күндүн негизги талабы!

Кадырлуу кыргыз калкым, кымбаттуу кесиптештер! Учурдан пайдаланып жалпыңыздарды Мамлекеттик тил күнү жана “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили жөнүндөгү” Мыйзамынын кабыл алынгандыгынын 30 жылдык мааракеси менен КР Билим берүү жана илим министрлигинин жалпы жамаатынын жана өзүмдүн атымдан чын дилимден куттуктайм. Тил байлыгын бөксөртпөй, чачылганын жыйнап, келечек муунга өткөрүп берели.

● МИРЛАН АЛЫМБАЕВ

И. АРАБАЕВ АТЫНДАГЫ КМУНУ ТАНДАШЫҢА ЭМНЕ ТҮРТКҮ БЕРДИ?

И. АРАБАЕВ АТЫНДАГЫ КМУГА ТАПШЫРГАНЫҢА ЭМНЕ СЕБЕП БОЛДУ? ДЕГЕН СУРОО МЕНЕН УНИВЕРСИТЕТИБИЗДИН БОСОГОСУН АТТАП, ОКУП БАШТАГАН 1- КУРСТУН СТУДЕНТТЕРИН КЕПКЕ ТАРТЫП, ОЙЛОРУН УКТУК...

**Алтынай Жакешова,
И. Арабаев атындагы
КМУнун Физика-
математика жана
маалыматтык
технологиялар
факультетинин
1- курсунун студенти:**

И. Арабаев атындагы КМУга окууга тапшыруума ага-эжелерим себеп болгон. Анткени ага-эжелерим аталган окуу жайды окуп бүтүшкөн. Алар И. Арабаев атындагы КМУда сабак жакшы өтүлөрүн, студенттер үчүн окуу жайдын шарты жакшы экенин айтышкан. Жеке өзүм дагы интернет булактарынан окуп, университет жөнүндө көп жакшы маалыматтарды биле алдым. Мына ошонун негизинде КМУнун Физика- математика

факультетине келип тапшырып, биринчи курста билим алып баштадым. Окуу жылы жаңы башталгандыктан, азырынча көп нерселерди биле элекпиз да. Бирок, айтылгандай эле Физика-математика факультетинин техникалык базасы жакшы экен. Компьютерлер толук жетиштүү. Буюрса тандаган кесибимдин татыктуу ээси болуш үчүн жакшы билим алууга болгон күч аракетимди жумшайм.

**Акылай Тагаева,
И.Арабаев атындагы
КМУнун Тарых
жана укук таануу
факультетинин 1-
курсунун студенти:**

-И. Арабаев атындагы КМУда билим берүүнүн сапаты жогору

экенин билчүмүн. Болочокто тарыхчы болсом деген кыялым күчтүү болгондуктан, аталган окуу жайдын тарых факультетин тандадым. Эми жакшы окууга аракет жасайм. Сабак берген агай эжелердин көбү менен тааныштык. Баары тең сабакты жакшы өтүшөт экен.

**Акылбек Жаныбеков,
И.Арабаев атындагы
КМУнун Лингвистика
факультетинин
студенти:**

Мектепте окуп жүргөндө эле англис тилине өтө кызыкчумун. Абитуриент болуп окууга тапшырарда Бишкектеги англис тилин үйрөткөн жогорку окуу жайларынын баарын карап көрдүм. Баарынан И. И. Арабаев атындагы КМУнун Лингвистика факультетинин программалары жакты. Баардык университеттерде англис тилин контракттык негизде окутат экен. Бул жакта болсо бюджет

бар болгондуктан, бюджетке тапшырдым. Сураштырсам, программада көргөзүлгөндөй эле КМУнун Лингвистика факультети чет тилин жакшы үйрөтөт экен. Бул жакты бүткөндөн кийин, келечекте, чет өлкөдөн билим алып келсем деген үмүт-тилегим бар.

**Азамат Илязов,
И.Арабаев атындагы
КМУнун Чыгыш
таануу жана эл
аралык мамилелер
факультетинин
1- курсунун студенти:**

-Жаңы окуу жылы башкача сезимдер менен башталды. И. Арабаев атындагы КМУнун журналистика факультетине тапшырган себеп, аталган факультет аты айтып тургандай эле Чыгыш таануу жана эл аралык мамилелер болгондуктан, көп тилди үйрөнүп, дүйнө тааным кенен журналист болсом деген ой менен тапшырдым. Окутуунун

шарты биз ойлогондой эле жакшы экен. Тажрыйбалуу, практик мугалимдерден сабак алат экенбиз.

**Алик Алмаз уулу,
Мамлекеттик тил
жана маданият
институтунун
1- курсунун студенти:**

И. Арабаев атындагы КМУнун акыркы учурларда акыбалы жакшырып, башка ЖОЖдорго салыштырмалуу билим берүү системасы алга жылганын угуп жүрчүмүн. Аталган окуу жайды тандашымдын башкы себеби ушул. Университеттеги көп факультеттердин ичинен журналистика факультетин тандап, учурда 1- курста окуп баштадым. Буюрса, келечекте мыкты журналистердин катарын толуктасам деген ойдумун.

● **БЕКБОЛСУН
МУРАТБЕК УУЛУ,
И.АРАБАЕВ
АТЫНДАГЫ КМУНУН
СТУДЕНТИ**

Поздравляем Умурзакова Мурата Садыбакасовича с 70 – ЛЕТНИМ ЮБИЛЕЕМ!

ДОРОГОЙ МУРАТ САДЫБАКАСОВИЧ!

Примите искренние поздравления от коллег института Экономики и Менеджмента КГУ им. И. Арабаева с Днем Рождения! 70 лет — это возраст, в котором счастливо сочетается энергия, свойственная людям в расцвете сил, и опыт — профессиональный и человеческий.

Вы очень уважаемый человек в нашем Институте. Жизненный опыт, мудрость и та теплота, которая исходит от Вас — всё это очень ценно для нас.

Я и мои коллеги, работающие в Институте Экономики и Менеджмента КГУ им. И. Арабаева высоко ценим, уважаем и любим Вас как яркого, высокообразованного, порядочного, интеллигентного человека, гармонично сочетающего аналитический ум и гуманитарные начала,

как полиглота, вдумчивого и интересного собеседника. Ваша природная скромность, тонкое чувство вкуса и юмора восхищают нас.

Во все времена профессия педагога считается благородной и почитаемой. Трудиться на благо подрастающего

поколения — дело непростое и требующее немалых вложений, как физических, так и эмоциональных.

Мурат Садыбакасович пользуется непререкаемым уважением и авторитетом среди студентов, человек, богатый практическим опытом в сфере

государственного регулирования экономики, международных экономических отношениях, макроэкономического анализа, свободно владеющий английским и французским языками.

Мы восхищаемся Вашим оптимизмом, интеллигентностью, чуткостью, открытостью и добротой, которые присущи Вам всегда!

**Желаем Вам оставаться
таким же на долгие годы!**

Пусть в Вашей жизни будет много светлых и радостных дней, удача и успех сопутствуют Вам во всем, профессионализм и жизненный опыт помогают достичь новых высот! Благополучия и уюта Вашему дому, здоровья и счастья Вам и Вашим близким!

**ДИРЕКТОР, ПРОФ.
ТУРДУКУЛОВ Ф.З. И
КОЛЛЕКТИВ ИЗМ
КГУ ИМ. И. АРАБАЕВА**

ТРУДОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ УМУРЗАКОВА МУРАТА САДЫБАКАСОВИЧА

2010-2012 гг. консультант (кредит всемирного банка на реформу государственного управления).

2010- по настоящее время, институт экономики и менеджмента КГУ им. И. Арабаева, ст. преподаватель

1999-2009 гг. Аппарат Правительства КР, референт, эксперт отдела региональных проблем

1995-1999 гг. Социальный фонд КР, начальник управления контроля уплаты страховых взносов, член Коллегии

1992-1995 гг. Министерство экономики и финансов КР, главный специалист отдела международного сотрудничества

1975-1992 гг. Кыргызский сельскохозяйственный институт, секретарь комитета комсомола, ассистент, ст. преподаватель, зам. декана

1971-1975 гг. ВНИИ электромеханики, инженер, ст. инженер

ОБРАЗОВАНИЕ

1966-1971 гг. Фрунзенский Политехнический Институт, диплом инженера- электромеханика

1987-1988 гг, курсы иностранных языков при Московской ветеринарной Академии, сертификат о знании французского языка

1994-1995 гг. Международный институт государственного управления (Париж), диплом по международным экономическим отношениям

2012-2015 гг. магистратура ИЭМ КГУ им. И. Арабаева, диплом степени магистра экономики.

○ СТУДЕНТИН КҮНДӨЛҮГҮНӨН...

Автобуска же маршруткага түшүп калганда, мамлекеттин каражатын уурдап- тоногондор жөнүндө сөз болсо, мындай намыс- ары жок шылуундар кайдан чыгат деп калчумун. Алар жылмандап сүйлөп, саркеч кийим кийип, келечегинен үмүттөндүргөн адамдай түр көрсөтүп, арабызда эле жүрөт экен. Мен андайларды өз көзүм менен көргөндөн кийин ишендим.

Быйыл жайкы каникулда ата-энеме оорчулук келтирбей, жок дегенде кийим- кечемди бүтөп алайын деп бир кафеге жумушка орноштум. Акча табышка мүмкүнчүлүк берген кафенин жетекчилигине рахматтан башка айтарым жок. Жумуш жеңил эмес. Кардарлар көбөйгөндө, бир мүнөт отурганга чоло тейбей, чуркап иштейсиң, чарчайсың. Ошондой күндөрдүн биринде үч жигит тамак ичкени отуруп калышты. Мындай сымбаттуу, таза кийинген жигиттер күндө келбейт, шыпылдап жетип барып заказ алдым. Ашпозчулар тамактарын даярдап бергиче, күзгүгө каранганга да үлгүрдүм. Тамактарымды жигиттердиналдына койдум. Экинчи столдогуларды тейлеп, үчүнчү столдогуларга тамак алып келгенимде, баягы үч жигит ордунда жок болуп чыкты. Эки жакты карасам көрүнбөйт. Бирге иштегендерге төлөп кетиштиби десем төлөшпөптүр. “Кантип эле төлөбөй качып кетишсин” - деп ичимден ишене албай турдум.

Бири орто бойлуу, кашы - көзү кара, кол саатын улам - улам карап кербезденген, экинчиси- арыкчырай, бою узун, кара тору,

чачы тармал, үчүнчүсү орто бойлуу, аксаргыл сулууча жигит эле. Алар адамдык абийрин, жигиттик намысын арзыбаган 600 сомго

алмаштырып кетет деп ойлогон эмесмин. Бир күндө мен тикемден тик туруп ушунча суммада акча табам. Аны жанагы мырзасынган үч

жигит жеп, сызга отургузуп кетти. Ыйладым. Мээнетимеби же жанагы үч айбандын карөзгөйлүгүнөбү- билбейм. Ыза болгонумду айтпа. Ошол жигит сөрөйлөр, балким, кыздарын жандап жүргөндүр? Мен андайларды жигит деп айтканга оозум барбайт. Арзыбаган 600 сомдун ар жак, бер жагындагы акчага эптеп жан баксам деп жанталашкан студент кызды алдап, сызга отургузгандардан кайсы жыргаган адам чыкмак эле? Айтор, И. Арабаев атындагы КМУнун 2-курсун бүткөндөн кийинки каникулум ушунусу менен эстен чыккыс болуп калды. “Жылтырагандын баары алтын эмес,” деген накыл сөз бекер жерден айтылбаптыр.

● **ТУРАТБЕКОВА ЖЫПАРГҮЛ,**
И. Арабаев атындагы
КМУнун МТжМинин
3- курсунун студенти

БЕЗЗАБОТНАЯ СТУДЕНЧЕСКАЯ ЖИЗНЬ

Студенческая жизнь наполнена романтикой и беззаботностью. С одной стороны, ты уже достаточно взрослый и самостоятельный человек, ты можешь сам принимать решения. Единственное, что от тебя требуется – это хорошо учиться, вовремя сдавать зачеты и экзамены и наслаждаться жизнью.

Я, как студентка четвертого курса, могу уверенно сказать, что студенческие годы были самыми лучшими в моей жизни. В студенческой среде особая атмосфера. Несмотря на то, что учить нам приходится немало и нужно прикладывать много труда и времени, мы все равно всегда находили время на веселье, шумные посиделки и песни под гитару. Это всегда заряжает нас позитивом и энергией.

Мне нравится смотреть на первокурсников в начале учебного

года. Их глаза наполнены одновременно и радостью от смены статуса школьника, и ожиданием больших свершений, и страхом перед неизвестным. Но им нечего бояться. В нашем ВУЗе отличные преподаватели, и если ребята приложат усилия и терпение, студенческая жизнь принесет им немало радостей.

Помню, когда я сама была первокурсницей. Все казалось таким большим и чужим, но душу грело чувство новизны. Теперь же все это стало для меня родным, и я с легкой грустью думаю о том, что учиться осталось совсем недолго, скоро мы покинем эти стены, а на наше место придут другие. Эти годы навсегда останутся не только в моей памяти, но и в моей душе. За это я буду с благодарностью вспоминать своих преподавателей.

● **КУНДУЗ ОСМОНОВА,**
студент КГУ им. И. Арабаева

ВЕЛИКИЕ МЫСЛИ ВЕЛИКИХ ЛЮДЕЙ

КТО НА КАКОМ ЯЗЫКЕ ДУМАЕТ, ТОТ К
ТОМУ НАРОДУ И ПРИНАДЛЕЖИТ.
(В. ДАЛЬ)

ГОРЕК ЧУЖОЙ ХЛЕБ И ТЯЖЕЛЫ СТУПЕНИ
ЧУЖОГО КРЫЛЬЦА.
(А. ДАНТЕ)

ПЛОХ ТОТ УЧЕНИК, КОТОРЫЙ НЕ
ПРЕВЗОШЕЛ СВОЕГО УЧИТЕЛЯ.
(ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ)

НЕ ОТКЛАДЫВАЙ НА ЗАВТРА ТО, ЧТО
МОЖЕШЬ СДЕЛАТЬ СЕГОДНЯ.
(Б. ФРАНКЛИН)

БЕРЕГИСЬ ИЗЫСКАННОГО ЯЗЫКА. ЯЗЫК
ДОЛЖЕН БЫТЬ ПРОСТ И ИЗЯЩЕН.
(А. ЧЕХОВ)

ЗДОРОВЬЕ ДОРОЖЕ ЗОЛОТА.
(У. ШЕКСПИР)

ОСНОВА ВСЯКОЙ МУДРОСТИ- ТЕРПЕНИЕ.
(ПЛАТОН)

БАШКЫ РЕДАКТОР:
Мирлан Алымбаев

ЭЛЕКТРОНДУК ДАРЕК:
alimbaeff@mail.ru

ДИЗАЙНЕР:
Кубат Абышов

НУСКАСЫ: 1000
БУЙРУТМА: 932

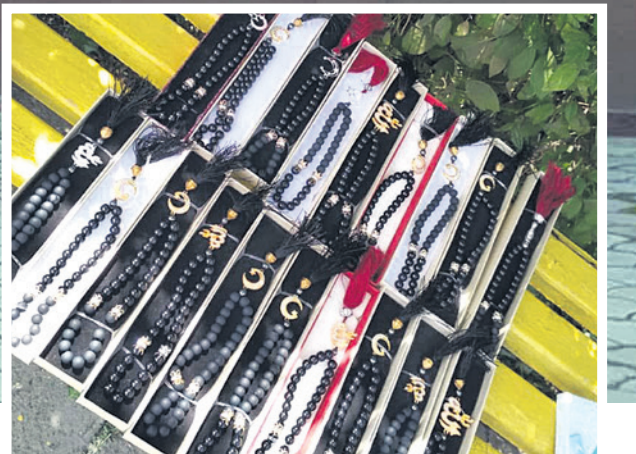
РЕДАКЦИЯЛЫК КЕҢЕШ:
Төлөбек Абдырахманов
Сыртбай Мусаев
Айчүрөк Калдыбаева
Шарапат Искендерова
Бакыт Мырзатаева

Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинде
катталган № 10170
Кол жазмалар кайтарылбайт жана рецензияланбайт.
Окурмандардын жарыялаган макалалары редакциянын көз
карашын билдирбейт жана ага редакция жооп бербейт.

ДАРЕГИ:
Бишкек шаары
И. Раззаков көчөсү 49
БАЙЛАНЫШ ТЕЛЕФОНУ:
312 66 47 73, 0703 34-27-10

Ийгиликтүү студент!

Рахима Жакыпова И. Арабаев атындагы КМУнун Лингвистика факультетинин 3-курсунун студенти. Студентибиз болгону 19 жашта. Ал университетибиздеги ийгиликтүү окуган студенттердин бири. Туулган жери Ош облусунун Чоң-Алай району. Рахима кыргыз, орус, англис, немис жана түрк тилинде эркин сүйлөйт. Тилден сырткары спорттун таеквондо түрү менен машыгат жана учурда дизайнерлик кесипти дагы

тапкан акчасын жалаң билим алууга, тил үйрөнүүгө жумшап келет. Рахима Жакыпова:

«Көбүнчө гүл жасайм. Гүл жасоону 12 жашымда апамдан үйрөнгөм. Гүлдөрдү фантазияма жараша кагаз, кездеме, кийиз, бисерден жасайм. Баары оңойдой көрүп кызыгып, бул өнөрдү үйрөтүүнү суранышат. Бирок үйрөнүү жеңил эмес. Жөндөмдүүлөр гана үйрөнө алат. Гүл жасоодон тышкары ар кандай майрамдарга, кечелерге белектердин

үйрөнүп жатканын айтат. Ошондой эле студент кызыбыз окуудан тышкары кол өнөрчүлүк менен да алектенет. Колунан көөрү төгүлгөн ишкекер кыз десек жаңылбайбыз. Мектепте окуп жүргөн кезинен бери билерик, сөйкө, теспе, чынжырча жасап сатып,

түрүн жасап сатам. Ошондой эле байпак, сумка, килем токуганды жакшы көрөм. Жасаган эмгектеримди сатыкка чыгарып жатканыма 3 жыл болду. Тапкан акчам өзүмө кенен жетет. Ата-эмемен акча сурабайм. Чет тилдерин үйрөткөн курстарга жазылып окуп,

университетке тапшырган үч жыл аралыгында төрт тилди үйрөнүүгө жетиштим. Төрт тилде аябай жакшы сүйлөй албасам дагы үйрөнүп калдым. Учурда кытай тилин да үйрөнсөмбү деп аракет кылып жатам. Студенттерге айтаар элем, изденгиле, көп окугула, тил үйрөнгүлө демекчимин. Андан

тышкары кайрымдуулук иштерин кылып турам. Тапкан кирешемдин 40 пайызын кайрымдуулук иштерге жумшайм. Азыркы тапта жасаган эмгектеримди Кыргызстандан тышкары коңшу мамлекеттерге жибере баштадым. Мисалы, Казакстан мененТүркияга көп кетүүдө.

Студенттик достукту бекемдеген “Интеллект” клубуна келип катыш

Университеттерде окуган жигердүү улан-кыздардын башын бириктирген “Интеллект” дебат клубу 2016- жылы негизделген. Аталган клуб үч жыл аралыгында көп ийгиликтерге жетишкени маалым. Мисалы, билим таймашы жаатындагы көп кароо сынактарга катышып, алдыңкы орундарды алышкан. Дебат клубдун түзүүчүлөрү Нуржамал Асан кызы, Манас Машрапов жана Нурсейит Абдижалилов. Аты аталган жарандар үчөө

тең И. Арабаев атындагы КМУну окуп бүтүшкөн. Бул жарандар аталган клубду дале

болсо иштетип жатканын кошумчалай кетели. Азыркы маалда клубда 70 ден ашуун

студент жигердүү мүчө. Эгер Сиз жаш студент аталган клуб менен бирге иш алып барам десеңиз, анда биз менен байланышыңыз.

**Биздин байланыш нумурубуз.
0709 55-23-58**

Атым Бекболсун. И. Арабаев атындагы КМУнун Мамлекеттик тил жана маданият институтунун 1-курсунун студентимин.

КИТЕП ТУУРАЛУУ КЫЗЫКТАР

Алгач китеп биздин заманга чейинки 1-кылымда пайда болгон. Бактан кичинекей тактайчаларды жасап, анын бетине мом куюшкан. Мом жумшак кезинде текшиленип, катыгандан кийин анын бетине курч металл таякча менен жазышкан.

Жер бетиндеги эң байыркы китеп катары Присстин папирусу аталат. Ал биздин заманга чейинки 3350-жылы түзүлгөн. Бул китеп байыркы Фивы шаарындагы пирамидалардын биринде табылган.

Байыркы Ассирияда ылайдан китеп жасашкан. Бул китептин узун туурасы 32 сантиметрди түзсө, ар бир барагынын калыңдыгы 2,5 сантиметрге жеткен. Мындай калыңдыктагы барактар 1 китепте 10дон 100 даанага чейин болгон.

Дүйнөлүк статистикага таянсак, китеп сатып алуучулардын жарымы 45 жаштан ооп калган адамдар жана алардын көпчүлүгү айымдар болуп эсептелет.

Йелск университетинин окумуштууларынын изилдөөсү боюнча, 3-класска чейин окуй албаган окуучулардын төрттөн үч бөлүгү ошол бойдон шар окуй албай калышат.

Китеп ууруларын «библиоклептоман» деп аташат. Эң атактуу библио клептоман Стивен Блумберг жалпысынан 268 китепканадан 23 миндей китеп уурдап, чогулткан.

Эң көп калемакыга татыган китептердин катарына акын Оппиандын чыгармалары кирет.

Римпадышасы Марк Аврелиянын балык кармоо жана мергенчилик тууралуу эки поэмасынын ар бир сабы үчүн бирден алтын тыйын төлөп берген.

Дүйнөдөгү эң чоң китеп Амстердамдагы музейлердин биринде сакталган. «Деңиз шарттарынын жыйнагы» аталган китептин туурасы 1 метр, узуну 1,5 метр, калыңдыгы 0,5 метрдей.

Дүйнөдөгү эң кичинекей китептин 12 даанасы бир ашкашыкка батат...

● **МААЛЫМАТ ИНТЕРНЕТТЕН АЛЫНЫП ДАЯРДАЛДЫ**